

TIIVISTELMÄT – LÄHETYS-TEOLOGINEN AIKAKAUSKIRJA 15/2012

MARKETTA ANTOLA

Prosessiteologia idän ja lännen välittäjänä

Prosessiteologia on Whiteheadin ja Hartshornen prosessifilosofiasta perusideansa saanut teologinen suuntaus, jossa todellisuus ajatellaan jatkuvassa muutoksessa olevaksi, ja Jumala ajatellaan panenteistiseksi, osittain maailmansisäiseksi todellisuuden ohjaajaksi. Kirjoituksessani osoitan yhteyksiä prosessiteologisen ajattelun sekä itämaisen ajattelun välillä, jota myös piispa K. H. Ting edustaa.

PUREVDORJ JAMSRAN CHINGGIS

Mongolian kirkko viimeisten 20 vuoden aikana

Sosialismin romahdettua vuonna 1991 kristinusko on ollut yksi merkittävimmistä liikkeistä mongolialaisessa yhteiskunnassa. Vuoden 1991 lopussa Mongoliassa oli noin 20 kristittyä; nykyään kristillisiä seurakuntia koskevat tilastot osoittavat kristittyjen lukumääräksi noin 100 000 henkilöä ja kristillisten seurakuntien määräksi noin 600. Tämä artikkeli käsittelee Mongolian kirkkoa viimeisten 20 vuoden aikana, keskittyen kirkon alkuvaiheisiin (1991–1995), sen kasvuun ja muutokseen (1996–2005) sekä täysi-ikäisyyden aikaan, jolle on luonteenomaista kansallisten johtajien nousu (2006–nyky aika). Avaintekijöitä jotka ovat vaikuttaneet kristinuskon kasvuun ja kehittymiseen Mongoliassa, ovat ihmisten älyllisten tarpeiden tyydyttäminen, humanitaarinen työ vakavan taloudellisen laman aikana sekä kirkon tarjoama kasvatus ja neuvonta.

RICHARD CROFT

Muslimitaustaiset uskovat Bangladeshissa

Tämän artikkelin tarkoituksena on käsitellä missiologisia haasteita, jotka liittyvät muslimitaustaisiin uskoviin yleensä ja erityisesti Bangladeshin kontekstissa. Se kuvaa lyhyesti Bangladeshin historiallista taustaa sekä missiologisia suuntauksia. Se käsittelee post-koloniaalista teologiaa, Emergent Church –suuntausta ja Insider Movement -metodologiaa. Se käyttää hyväkseen Jørgensenin julkaistua kvalitatiivista kyselytutkimusta Jeesus *imandereista* Bangladeshissa sekä kirjoittajan omia kokemuksia työstä muslimitaustaisten uskovien kanssa Bangladeshissa. Erityisesti käsitellään muslimitaustaisten uskovien maailmankuvan keskeisiä opillisia näkökohtia. Vuosikymmenten ajan muslimitaustaisten uskovien ilmiöstä on kirjoitettu avoimesti vain vähän, koska on pelätty näiden uusien uskovien vainoamista, mutta viime vuosina avointa keskustelua on käyty, koska se kuuluu moderneihin, globaaliin kirkkoon vaikuttaviin suuntauksiin. Tämä artikkeli käyttää lisäksi joitakin näistä viimeaikaisista artikkeleista, sekä niitä jotka tukevat Insider Movement -metodologiaa että niitä jotka vastustavat sitä. Artikkelin päättyä varovaisesti tukemaan tätä teologista suuntausta.

PEKKA YRJÄNÄ HILTUNEN

Mikä tekee meditaatiosta kristillistä?

Mietiskely kuuluu kristillisyyteen. Tarkoitus on saattaa Jumalan sana ihmisen sisimpään niin, että mietiskelijä, tai rukoilija, tulee osalliseksi Jumalan elämästä. Mietiskely voi olla joko kohteellista tai kohteetonta. Myös kohteeton mietiskely edellyttää esiyymmärrystä. Kristillinen traditio antaa taustan sille, mitä mietiskelijä tekee ja mitä hän voi ajatella harjoituksellansa saavuttavansa. Luther on esitellyt katekismusmietiskelyn, jossa käydään lävitse käskyt, uskontunnustus ja Herran rukous. Yhteyden kokemuksen saavuttaminen on useiden, myös kristinuskon ulkopuolelta tulevien meditaatiotekniikoiden tavoite. Ihminen voi kuitenkin kokea yhteyttä luomakunnan monen eri tason kanssa. Abrahamisten uskontojen Jumala ei ole osa luomakuntaa.

PAULOS HUANG

Kiinalainen kristillisyyden ja teologia

Kristinuskolla on Kiinassa jo yli tuhatvuotinen historia. Ajanjaksoon sisältyy niin hyviä kuin huonoja ja oikein huonoja aikoja. Juuri nyt me elämme jännittäviä hetkiä: kristinuskoko leviää Kiinassa hurjaa vauhtia ja olosuhteet sen kehittymiselle ovat ennenkuulumattoman suotuisat. Tulevaisuus näyttää hyvin positiiviselta. Olen pohtinut ja analysoinut sitä, mitkä voisivat olla nykyajan kiinalaisen kristillisyyden haasteita ja mahdollisuuksia. Eryityisesti olen sitä mieltä, että kehittämällä teologista perustaansa kiinalainen kristillisyyden pysyy muuttuvan maailman menossa mukana ja pystyisi olemaan avuksi niin kiinalaisen kirkon kuin kiinalaisen yhteiskunnan kehittämiseksi. Aivan lopussa mainitsen Lutherin huone- ja kirkkopostillojen käänösprojektin esimerkkinä yrityksestä tehdä jotakin konkreettista, jolla voisi olla merkitystä kiinalaiselle kristillisyydelle ja teologialle.

A. G. AUGUSTINE JEYAKUMAR

Missiologia haasteita: Intialainen näkökulma

Muutokset tämän päivän Intiassa haastavat kristillisen lähetystyön uudelleen ajattelutapaan. Lähetystehtävän toteuttamiseksi entistä tehokkaammin se on määriteltävä uudelleen, ja on nähtävä miten alempiarvoisina pidetyt yhteisöt tulevat kumppaneiksi Jumalan lähetyksessä. Köyhyys, sukupuolten välinen tasa-arvo, HIV/AIDS, ympäristön tilan heikkeneminen, hedelmättömyys ja sijaisvanhemmuus, kastilaitos, uskonnollinen fundamentalismi ja seksuaalivähemmistöjen taistelu oikeuksistaan haastavat ottamaan sorretut ryhmät toisten mukaan toteuttamaan kirkon pelastavaa ja elämää antavaa tehtävää.

RAIMO KUISMANEN

Zen ja rukoilemisen taito: William Johnstonin ajatuksia uskontojen välisestä vuorovaikutuksesta

Kristillisen zenin nimellä kulkeva rukoukseen yhdistetty meditaatio herättää kysymyksiä uskonnollisesta sitoutuneisuudesta ja maailmankatsomuksellisista eroavuuksista. Minkälainen yhteys uskontojen välillä on mahdollinen? William Johnstonin vastaus kysymykseen perustuu näkemykseen, jonka mukaan uskontojen tulisi käyttää hyväkseen sellaisia muihin uskontoihin liittyviä elementtejä, jotka syventävät omaa uskonkokemusta ja -sisältöä sekä vievät ihmiskuntaa kohti sen lopullista päämäärää, Jumalaa. Hänen mukaansa länsimaisten ja aasialaisperäisten uskontojen välillä on löydettävissä yhteisyyttä erityisesti mystisen kokemuksen alueella. Uskontojen välinen molemminpuolinen kanssakäyminen ja avoimuus voivat myös syventää kristillistä rukouselämää.

MIKKO MALKAVAARA

Dalit-teologia 2000-luvulla

Intialainen kontekstuaalinen dalit-teologia alkoi muotoutua 1980-luvulla. Kasvualustastaan, kolmannen maailman vapautuksen teologiasta, se irrottautui vaihtamalla marxilaisen analyysin ambedkarilaiseen kastikriittisyyteen ja kastittomien dalitien oman identiteetin korostamiseen. Toisen sukupolven dalitteologit 2000-luvulla muodostavat uuden aallon, joka esittää uusia kriittisiä kysymyksiä dalit-teologialle. Siltä edellytetään radikaalisuutta ja erottautumista muusta teologisesta ajattelusta. Dalit-teologian metodologiasta käydään jatkuvaa keskustelua. Se on perustaltaan raamatullista. Toiset teologit ehdottavat jopa irrottautumista liiallisesta raamatullisuudesta, toiset taas kritisoivat dalit-teologian jäljitellen liiaksi vapautuksen teologian raamatullisia motiiveja ja ajautuneen ristiriitaan itsensä kanssa. Raamatun tekstien rinnalle dalit-teologian lähteeksi ehdotetaan dalitien omaa kulttuuria ja kansanperinnettä. Tärkein kritiikki koskee tarvetta tehdä dalit-teologiasta käytännöllisempää ja ihmisläheisempää. Dalit-teologia on saanut runsaasti tukea ekumeeniselta liikkeeltä.

JUKKA NORVANTO

Mongolia: Medialähetyksen teologiaa ja käytäntöä

Hugh P. Kemp tiivistää kristinuskon suosion syyt Mongoliassa neljään tekijään: saatavilla oleva ja helposti luettava Uuden testamentin käännös; kristittyjen keskinäinen yhteistyö sekä yhteistyö kristittyjen ja hallituksen välillä; keskittyminen seurakuntien perustamiseen; johtajakoulutuksen korostaminen. Lisäksi hän korostaa Luukkaan evankeliumin pohjalta tehdyn Jeesus-elokuvan merkitystä. Ensimmäinen kristillinen TV-asema Eagle TV perustettiin vuonna 1994 ja ensimmäinen kristillinen radio WIND-FM vuonna 2001. Radio WIND-FM on pyrkinyt muokkaamaan kuulijoiden asenteita kristinuskolle myönteisempään suuntaan ja edistämään kristittyjen aktiivista osallistumista yhteiskunnan epäkohtien poistamiseen. Näin WIND-FM on helpottanut myös kirkkojen asettumista Mongoliaan.

JORMA PIHKALA

*Evankelis-luterilaisen seurakunnan aloittaminen
Japanissa Shikokulla*

Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetyks (SEKL) aloitti työn Japanissa vuonna 1968 Norjan Luterilaisen Lähetysliiton (NLM) sisällä. Vuonna 1973 tapahtuneen Kansanlähetyksen jakautumisen seurauksena NLM irtisanoi sopimuksensa SEKL:n kanssa. Sen seurauksena SEKL aloitti oman itsenäisen työn Japanissa Shikokun saarella. Viisitoista vuotta myöhemmin työ liitettiin Länsi-Japanin evankelis-luterilaisen kirkon yhteyteen. Artikkelin kuvaa itsenäisen työn aloittamiseen johtaneita tekijöitä ja sen alkuvaihetta.

KRISTIINA RINTAKOSKI & ANU VASAMIES-HACKENBRUCH

Kirkko ihmisoikeuksien puolustajana Nepalissa

Vuonna 2006 solmittu rauhansopimus päätti Nepalissa kymmenen vuotta jatkuneen sisällissodan, jonka aikana kuoli yli 13 000 ihmistä. Maa on edelleen siirtymävaiheessa, jota leimaa yhteiskunnallinen epävakaus, yhteiskunnan kaikkien sektoreiden politisoituminen, yleinen turvattomuus ja tehottomat instituutiot, erityisesti oikeuslaitoksen hampaattomuus. Rauhanprosessissa on painotettu vahvasti ihmisoikeuskysymyksiä ja edistystä onkin tapahtunut. Edelleen haasteina ovat kuitenkin esimerkiksi ihmisoikeuslainsäädännön toimeenpano, ihmisoikeusloukkausten rankaisemattomuus ja yhteiskuntaa jakava sosiaalinen epäoikeudenmukaisuus, jota kastiajattelu pitää yllä. Kristillisten toimijoiden juuret Nepalin ihmisoikeus- ja sosiaalisen muutoksen agentteina ulottuvat yhtä kauas kuin Nepalin avautuminen ulkomaalaisille. Kirkko ja kristilliset kansalaisjärjestöt toimivat ihmisoikeuskysymyksissä sekä kansallisella että yhteisötasolla yhteiskunnan muuttamiseksi kaikkien ihmisten ihmisoikeuksia kunnioittavaksi, riippumatta heidän etnisyyden, kastin ja perinteitten tai sukupuolen määrittämästä statuksestaan.

MIKKO VASKO

Syyrialaiset kirkot ja mongolit 1200-luvulla

Suuri osa idän apostolisen kirkon ja Antiokian syyrialais-ortodoksisen kirkon jäsenistä eli 1200-luvulla Chingiz-kaanin perustamassa mongolivaltakunnassa. Käsittelen artikkelissa näiden syyrialaisien kristittyjen käsitystä mongoleista, mongoli-kaaneista ja heidän uskonnollisesta suuntautuneisuudestaan. Aikalaislähteistä käy ilmi, että syyrialaisilla kristityillä oli erittäin positiivinen kuva mongoleista. He pitivät mongoli-kaaneja hyvinä kuninkaina ja uskoivat heidän suosivan kristinuskoa kaikista valtakuntansa uskonnoista. Tämä käsitys poikkeaa muiden uskontojen edustajien kirjoittamista kuvauksista. Artikkelissa pohdin myös mahdollisia syitä syyrialaisien kristittyjen positiivisen kuvan muodostumiselle.

TIMO VASKO

*Evangelisen (Evangelical) Missiologian Globaaleja
Trendejä: The World Evangelical Alliance (Wea) ja
the Lausanne Movement*

Artikkeli valaisee voimakkaasti leviävän evankelisen (evangelical) liikkeen globaaleja missiologisia trendejä ja antaa yleiskäsityksen siitä, mitä erityisiä painopistealueita kunakin aikana lukuisissa konferensseissa ja kokouksissa eri maanosissa on pidetty merkittävänä. 1900- ja 2000-luvulla evankelisia kristittyjä, verkostoja ja hankkeita monissa maissa ovat koonneet The World Evangelical Alliance (WEA) ja Lausannen liike (The Lausanne Movement) kansallisine alliansseineen. Kiinnostusta lisääntyvästi herättävät myös WEA:n ja Lausannen liikkeen omat historialliset vaiheet ja ajankohtaiset konferenssit. Näitä ovat muun muassa The World Evangelical Alliance (WEA) komissioineen, Evankelioimisen maailmankongressi 1966 Berlin, Frankfurtin julkilausuma 1970, Lausanne I 1974, Pattaya Consultation 1980, Lausanne II 1989 Manila, Lausanne Forum 2004 Pattaya, WEA-MC lähetyskomission konferenssi 2008 Pattaya, Lausanne III 2010 Cape Town ja Manila II 2011 – MIMC 2011. Artikkelissa tarkastellaan myös evankelisen liikkeen ja missiologian reseptiota Suomessa. Artikkelin tarjoaa kiinnostavia ja yksityiskohtaisia informaatioita syventävien tutkimusten tekemiseen.